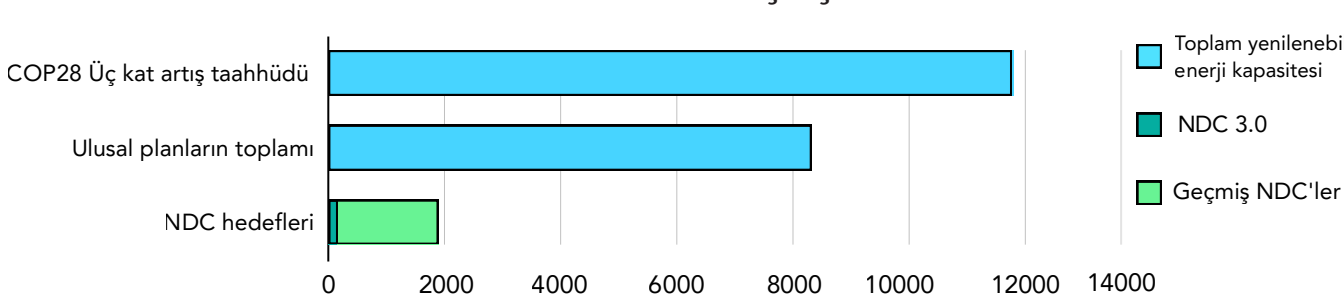

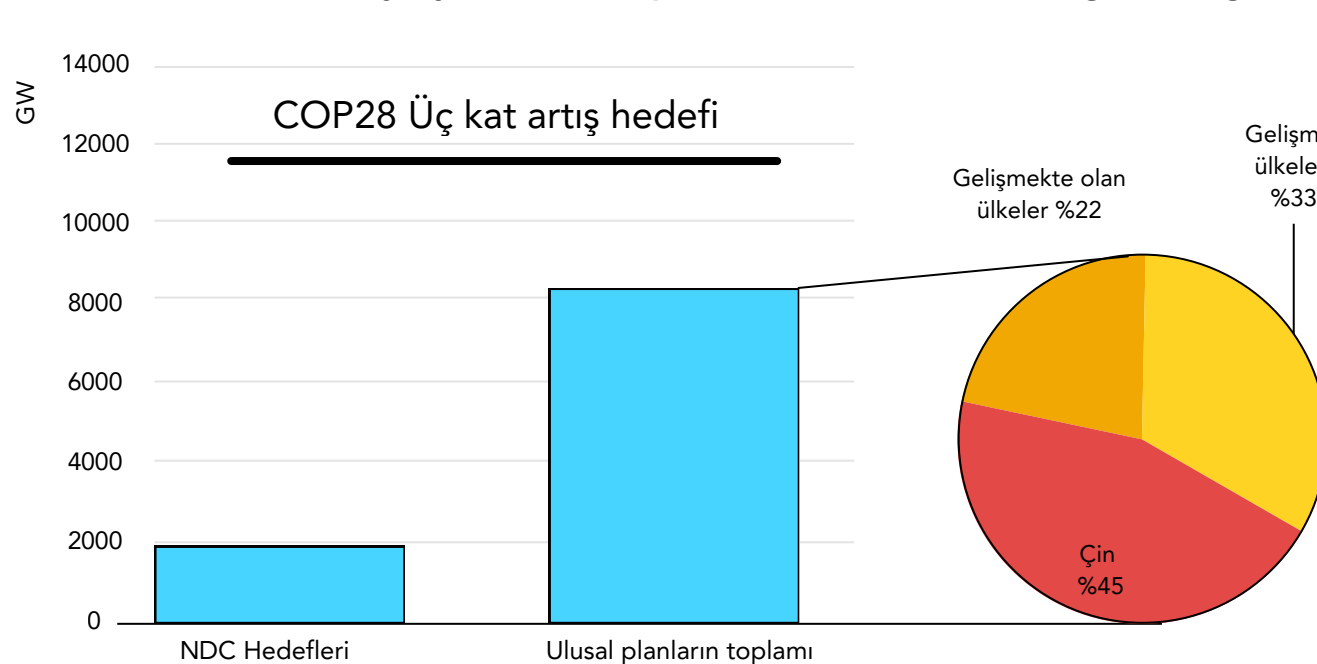
2023'te düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı COP28'de yaklaşık 200 ülke 2030 yılına kadar küresel yenilenebilir enerji kurulu kapasitesinin üç katına, yani 11 TW'a çıkarılması yönünde ortak bir taahhütte bulundu. Ancak, Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından 2025 yılında yayımlanan ilerleme raporu, ülkelerin NDC'leri ve duyurulmuş ulusal hedeflerinin, bu küresel hedefin gerisinde kaldığını ortaya koyuyor.

2030 Hedefleri Karşılaştırması

Kaynak: IEA (2025)

2030 Hedefleri Karşılaştırması ve Toplam Ulusal Hedeflerin Bölgesel Dağılımı

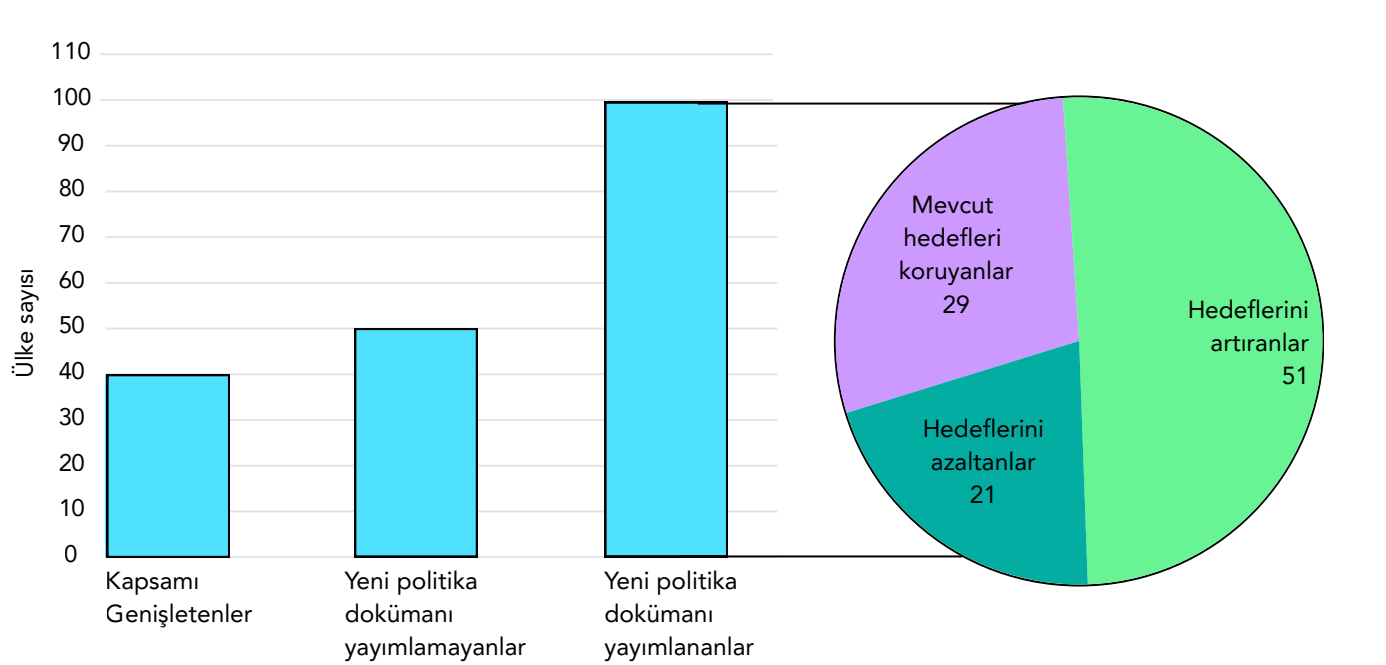

Kaynak: IEA (2025)

Ulusal hedefler kapsamında 2030 yılında ulaşılması planlanan 8,3 TW'lık yenilenebilir enerji kapasitesinin %45'inin Çin, %22'sinin diğer gelişmekte olan ülkeler, %33'ünün ise gelişmiş ülkeler tarafından karşılanacağı öngörülmüyor.

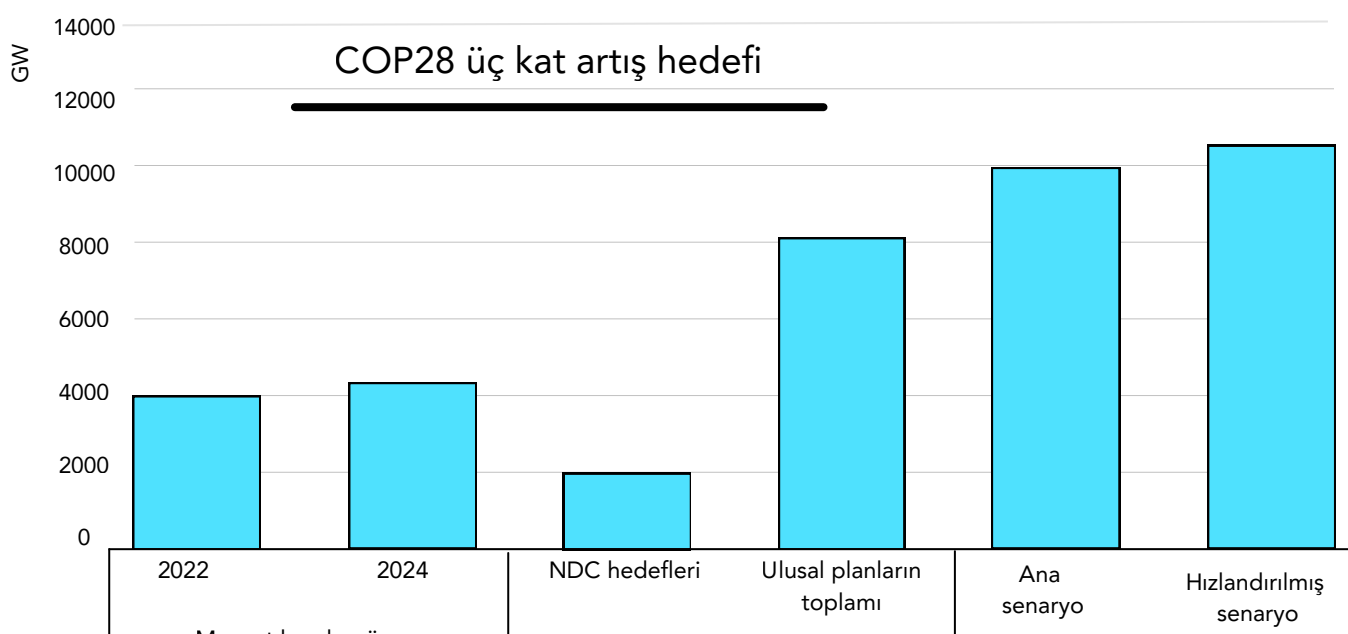
Öte yandan, ülkeler ulusal planlarında yenilenebilir enerji hedeflerini güncellemeyi sürdürüyor. 2025 yılında ulusal planlarda hedeflenen yenilenebilir enerji kapasitesi 2024'e kıyasla %6 arttı. Aynı yıl içinde 101 ülke yeni plan dokümanları yayımladı; bunlardan 51'i yenilenebilir enerji hedeflerini artırırken, 21'i azalttı, 29'u ise mevcut hedeflerini korudu.

Haziran 2024 ile Kasım 2025 (COP30 sonu) arasında yeni politika dokümanı yayımlayan ülke sayısı (sol panel) ve yenilenebilir enerji hedeflerinin durumu (sağ panel)

Kaynak: IEA (2025)

Küresel yenilenebilir enerji kapasitesi: geçmiş dönem, 2030 hedefleri ve 2030 gerçekleştirme projeksiyonu

Kaynak: IEA (2025)

Diğer taraftan IEA, 2030 yılına kadar gerçekleşebilecek küresel yenilenebilir enerji kapasitesinin COP 28 hedeflerine ulaşamayacağını, ancak ülkelerin ulusal hedeflerinin toplamını aşacağını öngörüyor. Ulusal hedefler doğrultusunda 2030 kapasitesinin 2022'nin yaklaşık 2,3 katına ulaşması beklenirken, piyasa dinamikleri bu artışın 2,6 katına çıkabileceğini işaret ediyor. IEA'nın hızlandırılmış senaryosunda ise kapasitenin 2,8 katına ulaşabileceği tahmin ediliyor.

• COP28 taahhütlerinde başlangıç yılı olarak kabul edilen 2022 yılında, Türkiye 56 GW'lık yenilenebilir enerji kurulu gücüyle küresel kapasitenin %1,5'ine sahipti ve toplam elektrik kurulu gücünün içinde yenilenebilir kaynakların payı %54'tü.

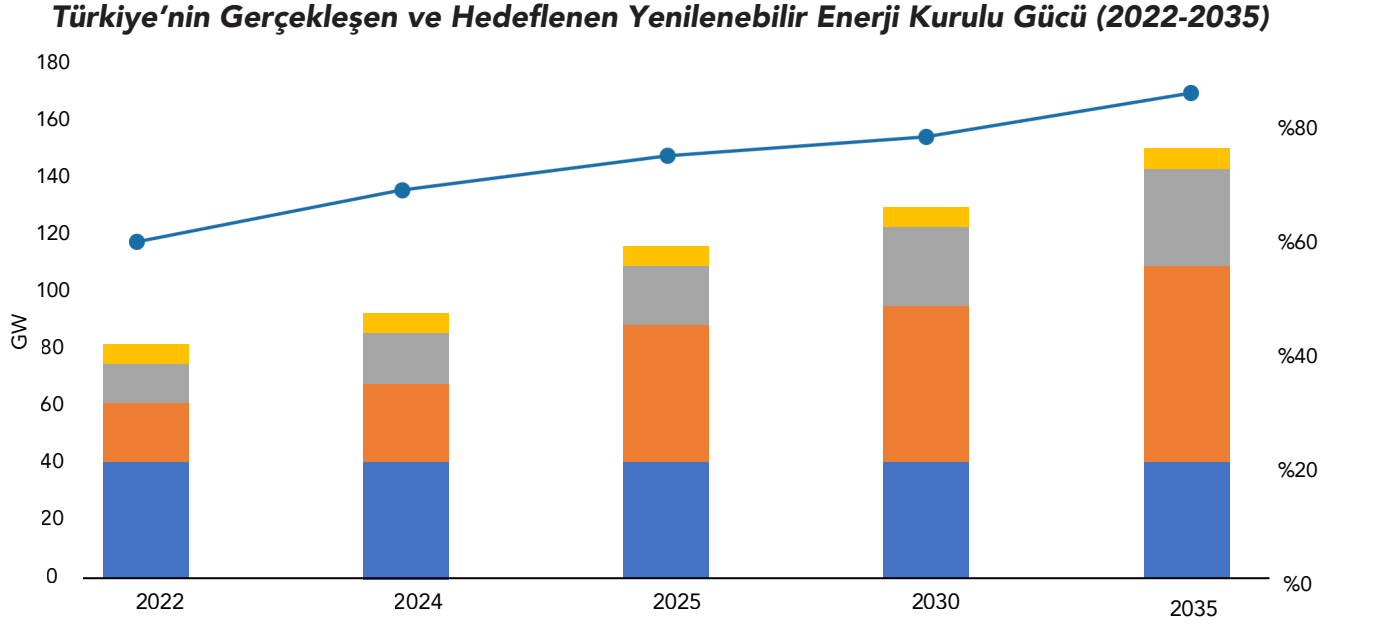
• Türkiye COP28'deki taahhütleri imzalamadı, ancak 2035 yılı planlarında kapsamlı revizyona giderek 2035'te 160 GW, yani 2022 kapasitesinin 2,8 katı yenilenebilir enerji kurulu kapasitesi hedefledi. Bu hedefe ulaşmak için 2030'da Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücünün 2022'deki kapasitesinin en az iki katına çıkması gerekiyor.

• Bu doğrultuda Türkiye, özellikle rüzgar ve güneş enerjisi yatırımlarını hızlandıracak adımları attı; 2022-2025 döneminde toplam yenilenebilir enerji kurulu gücü %35 arttı, yenilenebilir enerjinin toplam kapasite içindeki payı %62'ye ulaştı.

• Türkiye ulusal hedefler çerçevesinde ilerlemeyi sürdürürse, yenilenebilir enerji kurulu gücü 2030'da COP28'de hedeflenen toplam küresel kapasitenin %1,1'ini oluşturacak. Toplam elektrik kurulu kapasitesindeki yenilenebilir enerji payı ise %70'e ulaşacak.

• Bu çerçevede Türkiye, COP28'deki taahhütte bulunan ülkeler arasında yer almasa da ulusal hedefleri çerçevesinde küresel kapasiteyi üç katına çıkartma hedefine önemli katkı sağlayabilir.

Türkiye'nin Gerçekleşen ve Hedeflenen Yenilenebilir Enerji Kurulu Gücü (2022-2035)

Kaynak: ETKB, 2026

• Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleşecek COP31, bu taahhüt-uygulama açığını kapatmaya odaklanan ve belirlenen küresel hedefe ulaşmak için ortak mekanizmalar ile işbirliğinin geliştirildiği bir "uygulama COP'u" olma potansiyeline sahip. COP31 kapsamında:

- Yenilenebilir enerji yatırımlarını hızlandıracak finansman mekanizmalarının geliştirilmesi
- Şebeke altyapısı ve esneklik çözümlerinin yaygınlaştırılması
- Tamamlayıcı elektrik piyasası reformlarının yaygınlaştırılması
- Bölgesel iş birliklerinin güçlendirilmesi öncelikli alanlar olarak öne çıkabilir.

• Artan jeopolitik riskler ve enerji güvenliği kaygıları, yenilenebilir enerjinin yalnızca bir iklim politikası aracı değil; aynı zamanda enerji bağımsızlığı ve ekonomik dayanıklılık unsuru olduğunu ortaya koyuyor. Bu çerçevede COP31, enerji dönüşümünü hızlandıracak somut uygulama araçlarının geliştirildiği bir dönüm noktası olabilir.

• Elektrik üretiminin yanı sıra ulaştırma, ısıtma ve sanayi sektörlerinde süren fosil yakıt bağımlılığı, bu sektörlerde yenilenebilir elektrikle çalışan sistemlere olan ihtiyacı ve elektrik talebini artırıyor. Dolayısıyla, talep artışını yönetmek ve elektrik sistem esnekliğini sağlamak, en az yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması kadar önem taşıyor.

• Elektrik talep artışının kontrol edilebilmesi için enerji arz güvenliği, enerji bağımsızlığı ve karbonsuzlaşma hedeflerinin birbirini destekleyecek şekilde ele alınması; enerji dönüşümüne yönelik politika ve yatırımların uzun vadeli ve bütüncül bir çerçevede planlanması gerekiyor.